

Tunsberg bispedømmeråd

Kulturutredningen 2014 – Høringsuttalelse.

Tunsberg bispedømmeråd vil berømme rapporten og utvalgets arbeid. Rapporten er velskrevet og pedagogisk oppbygd og fremstår som en solid gjennomgang av både kulturpolitikken og kulturløftet 1 og 2.

Tunsberg bispedømmeråd har i sitt høringsvar konsentrert sine vurderinger og synspunkt i det alt vesentlige til å omhandle kirkens plass og forståelse i norsk kulturpolitikk og kulturliv.

Kunsten å være kirke:

Utredningen "Kunsten å være kirke" er kirkens egen kulturmelding og denne ble avlevert i 2005. Man bør tilstrebe at det er samsvar mellom kirkens egen kulturmelding og Kulturmeldingen 2014 .

Denne utredningen danner grunnlaget for en omfattende satsning på kunst og kultur i Den norske kirke de senere årene. "Kunsten å være kirke" inneholder også substansielle bidrag til forståelsen av kunst og kultur i samtiden. Teksten er unik fordi den gir en grunnleggende refleksjon om møtepunktene mellom kunst og kirke. Unik fordi kunstnere ble trukket aktivt med i hele arbeidsprosessen. Utredningen ble slik fundert på erfaringer fra kunstfeltets produksjoner og formidlingen av disse.

"Kunsten å være kirke" har vist seg å bli mer enn et arbeidsredskap for Den norske kirke. Den fremstår som et vesentlig bidrag til en allmenn forståelse av kunst, kultur og samfunn, og inneholder refleksjoner og perspektiver som hører hjemme i kulturdebatten i vår samtid, som er preget av flerreligiøsitet og store strukturelle endringer .

Kunst og kultur:

Ordet kunst blir ofte brukt nærmest synonymt med ordet kultur. Dette begrepsparet blir ofte benyttet uten å klargjøre om de to ordene helt eller delvis dekker hverandre. Også i offisielle dokumenter brukes de to ordene med uklart begrepsinnhold. Men det synes uansett opplagt at kunstproduksjoner vil kunne leses inn i forskjellige sider ved ens kultur: estetiske, etiske, sosiale, politiske, eksistensielle og religiøse.

Utredningen avgrensner kulturbegrepet til opplevelser og aktiviteter der de estetiske uttrykksformene har hovedfokus gjennom ekspressive uttrykk. Den avgrensningen støtter TBDR.

Ordet kultur henger sammen med å kultivere. Et samfunn er gjennomsyret av kultur, god kultur og dårlig kultur. Kunst kan forstås som rommet der spørsmål stilles, der det kastes frem utfordringer, provokasjoner, glede og trøst. Kunst skal skape motsetninger og bevegelse og inneha fortolkningsmuligheter.

Kunsten er både tradisjonsfundert og samtidig utfordrer den etablerte sannheter. Gjennom grensesprengende kunstnerisk praksis endres kulturen og nye frigjørende perspektiver åpner seg. Den nyskapende kunsten gir oss som betraktere opplevelser som virker som vinduer inn mot nye fortolkninger av oss selv og av samfunnet vi er en del av.

Kunst- og kultur og religiøs kontekst:

TBDR mener at utredningen inneholder perspektiver og analyser for Norge som kulturnasjon som bør få konsekvenser for kulturpolitikken. En bredspektret og vid forståelse av kunst og kultur, demokrati, rettferdighet og mangfold, er et helt sentral premiss for forståelsen både av kunsten, av samfunnet og kulturnasjonen Norge. Dette representerer en offensiv, nytenkende tilnærming, med utgangspunkt i kunstens betydning for den enkelte og for samfunnet.

TBDR sitt arbeid finner sted midt i de kjerneområdene utredningen peker på. Dette gjelder aktiviteter der kristen kulturarv fokuseres og gjennom bruken av kirkene som arena for både kulturproduksjoner og nye kunstprosjekter. Slik tydeliggjøres det at kirkene er en viktig del av både den kulturelle grunnmuren og samtidens overskridende kunstneriske uttrykk.

Utredningen sier at kulturelle uttrykk fra religion spiller en avgjørende rolle. Dette bidrar til å gi utredningen tyngde og perspektiv. Ikke minst gjelder dette måten kirke og kristendom er plassert på i den kulturelle grunnmuren.

Dette aspektet kommer imidlertid ikke til syne i hele utredningen. Perspektiv hentet fra religiøs kontekst er kun reflektert inn i de deler av utredningen hvor den kulturelle grunnmuren er tema. Dette mener TBDR er beklagelig.

Det er etter vår mening avgjørende at dette rettes opp i den forestående kulturmeldingen dersom denne skal bli et godt redskap i vår flerreligiøse samtid.

Den kulturelle grunnmuren:

Kirkemusikken som favner korvirksomhet og konserter, den visuelle kunsten i bispedømmets kirker, samt kirkebyggene som arkitektur, er tre eksempler på hvor omfangsrik rolle kirkene spiller på kunst- og kulturfeltet.

Den norske kirke beskrives som en kulturinstitusjon i kraft av sin rolle som forvalter av landets religiøse kunnskapstradisjoner og rituelle liv, som møteplass i samfunnet og pådriver for folkeopplysningsarbeid

TBDR vil understreke betydningen av en offensiv satsning på «den kulturelle grunnmuren» i samfunnet. Med bakgrunn i dette støtter vi utredningens syn på at kulturfeltet tilføres tilskuddsordninger som er rettet mot frivilligheten og som bidrar til økt fritidsdeltakelse i kulturlivet.

TBDR mener videre at det er viktig å unngå polarisering mellom kunstproduksjon og «den kulturelle grunnmuren». Etter vår vurdering er det et sterkt avhengighetsforhold mellom de to. Satsingen på «den kulturelle grunnmuren» som vi støtter, bør etter vår mening ikke skje på bekostning av produksjoner og formidling med høye kvalitetsambisjoner.